gemeente Oosterhout

Raadsvoorstel

Zaak : Corona Impact Analyse, fase 1
Zaaknummer : 231767

Datum: 16 juni 2020	Nummer raadsnota: ZN231767
Onderwerp: Corona Impact Analyse, fase 1	

Portefeuillehouder:	**Bijlagen:**	**Ter inzage:**
Piena, Van der Helm	1. Corona Impact Analyse, fase 1 2. Verslagen gesprekken regiegroepen 3. Rapportages enquêtes	1.

Voorstel:
1. Kennis te nemen van de Corona Impact Analyse, fase 1
2. De hieruit voortvloeiende bestuurlijke prioriteiten te onderschrijven

Samenvatting
De huidige corona-crisis heeft een ongekende invloed op onze samenleving. Dat geldt natuurlijk in eerste instantie voor de maatregelen ter beheersing van de corona-uitbraak, zoals iedereen die de afgelopen maanden aan den lijve heeft ondervonden. Maar de effecten van de crisis reiken veel verder. Vandaar dat wij besloten hebben de economische en maatschappelijke gevolgen van de crisis op de korte en middellange termijn in beeld te brengen. Dat hebben we gedaan door gesprekken te voeren met stakeholders en externe deskundigen en door breed enquêtes uit te zetten. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor deze eerste Corona Impact Analyse (bijgevoegd). In dit document geven wij ook een (niet-limitatief) overzicht van de activiteiten die wij inmiddels in het kader van de acute crisisaanpak hebben genomen; voor de (voorlopige) financiële vertaling daarvan verwijzen wij naar de financiële impact van de Coronacrisis (hoofdstuk 4 van het financieel perspectief van de gemeente Oosterhout)

Wat willen we bereiken?
Met de toekomstvisie Oosterhout 2030 beschikt de gemeente Oosterhout over een maatschappelijk en bestuurlijk gedragen beeld van de toekomst van onze gemeente. Daarin heeft deze crisis geen verandering gebracht. Maar de coronacrisis geeft ons natuurlijk wel stof tot nadenken over de manier waarop wij dat toekomstbeeld gaan realiseren. Misschien moeten er in de uitvoering andere prioriteiten worden gesteld, moeten voornemens in de planning naar achteren worden geschoven of juist naar voren gehaald. En wellicht biedt deze crisis ook kansen voor versnelling, vernieuwing en innovatie.
Daarnaast is het proces van de Corona Impact Analyse natuurlijk ook een manier om met onze ondernemers, organisaties en inwoners in gesprek te komen over de vraag hoe we gezamenlijk het beste kunnen omgaan met de uitdagingen die deze crisis ons biedt.

Wat gaan we daarvoor doen?
Voor de inhoud van de Corona Impact Analyse verwijzen wij volledigheidshalve naar het document zelf, dat als bijlage bij dit voorstel is gevoegd. Hierin worden per regiegroep/beleidsthema de belangrijkste inhoudelijke (voorlopige) conclusies getrokken.

Trends en ontwikkelingen
Los van de inhoudelijke conclusies is er volgens ons een aantal ontwikkelingen en trends die als een rode draad door het hele document lopen. Het gaat dan om de volgende noties:

1. *Oosterhout kan een stootje hebben*
   Onze gemeente en onze gemeenschap kunnen een stootje hebben. De saamhorigheid is groot, het verantwoordelijkheidsgevoel evenzeer. We hebben dat aan den lijve kunnen ondervinden bij het naleven van de, steeds weer veranderende, richtlijnen vanuit Den Haag. We hebben het kunnen zien in de vele maatschappelijke initiatieven die als gevolg van de coronacrisis zijn ontstaan, maar ook in de wijze waarop ondernemers en creatievelingen zijn omgegaan met de uitdagingen die deze crisis met zich meebrengt.

2. *De crisis biedt kansen voor samenwerken*
   Als het waar is dat nood leert bidden, dan moet ook gelden dat nood leert samenwerken. In veel gesprekken die gevoerd zijn binnen de regiegroep is “samenwerking” hèt toverwoord. Deze crisis biedt kansen om nieuwe samenwerkingen in het leven te roepen en oude nieuw leven in te blazen. Dan kan het gaat om bedrijven op Weststad die personeel gaan uitwisselen, om de binnenstad en de vrijetijdssector die gaan onderzoeken hoe ze elkaar kunnen versterken of om professionele- en vrijwilligersorganisatie die elkaar veel meer op buurt- en wijkniveau gaan opzoeken. De gemeente Oosterhout heeft daarin ons inziens vooral een ondersteunende en samenbrengende rol: de ideeën en de inhoud komen uit de samenleving.

3. *De crisis biedt kansen voor innoveren, vernieuwen en versnellen*
   De coronacrisis heeft ook zijn goede kanten. Hij kan worden gebruikt om los te komen van knellende kaders, om te innoveren, te vernieuwen en tot versnelling te komen in processen die al jarenlang moeizaam verlopen. Verduurzaming wordt vaak genoemd als voorbeeld, maar er zijn er veel meer: de kansen voor het verminderen van de automobiliteit, het versnellen van de transformatie van onze binnenstad of een extra impuls voor onze woningbouwproductie. Alleen, dat gebeurt niet vanzelf. Daarin zullen alle betrokken partijen moeten willen investeren. Laten we dat na, dan is de kans groot dat we – als er eenmaal een vaccin is gevonden en de crisis achter de rug is – vervolgens weer terugsukkelen naar het “oude normaal”.

4. *De crisis biedt een “nieuwe realiteit” op de relatie tussen samenleving en bestuur*
   Oosterhouters hebben lang niet niet altijd een gemeentebestuur nodig om dingen voor elkaar te krijgen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit al die initiatieven die op buurt- en wijkniveau zijn ontstaan ter ondersteuning van bewoners uit kwetsbare doelgroepen. Initiatieven die zijn bedacht door Oosterhouters en daarom ook kunnen rekenen op een breed draagvlak. De gemeente heeft daarbij vooral een rol om processen makkelijker te maken of mensen met elkaar in contact te brengen.
   Maar daarnaast is er ook de realiteit dat sommige ontwikkelingen niet tot stand kunnen komen zonder intensieve bemoeienis van de gemeente. In zulke gevallen hebben wij onze verantwoordelijkheid genomen en dat zullen we, zeker op de weg uit de crisis, blijven doen.

5. *De crisis vraagt om extra aandacht voor de positie van jongeren/jongvolwassenen*
   Over de hele linie blijken de gevolgen van de crisis vooral nadelig uit te pakken voor de categorie jongeren/jongvolwassenen. Ze raken hun bijbaantje in de horeca kwijt, vinden lastig een reguliere baan als ze de arbeidsmarkt betreden, hebben moeilijk toegang tot de huizenmarkt, missen de grootschalige evenementen, voelen zich beperkt in hun cafébezoek en moeten het doen zonder de vertrouwde netwerken van school. In de aanloop naar deze CIA hebben we tot nu toe vooral óver jongeren en hun problemen gesproken. De snelkookpan van dit proces liet ook niet veel anders toe. Het wordt, in de vervolgfase, tijd om ook uitdrukkelijk mèt de jongeren te praten. Over hoe zij aankijken tegen de uitdagingen die deze crisis met zich meebrengt, welke problemen ze ervaren, maar vooral ook over wijze waarop zij zelf invulling kunnen geven aan een positief toekomstperspectief.

Bestuurlijke prioriteiten
Daarnaast biedt de Corona Impact Analyse ook (vernieuwd) inzicht in onze bestuurlijke prioriteiten. Die beleidsvoornemens waarop wij in ieder geval in de resterende bestuursperiode extra of hernieuwde inzet willen plegen. Het gaat dan om de volgende onderwerpen:

- Een extra impuls voor de Oosterhoutse woningbouw. Niet alleen vanwege de ontwikkelingen op de woningmarkt en de bestaande tekorten. Maar ook woningbouw een belangrijke bijdrage kan leveren aan de toekomstbestendigheid van onze gemeente. Ten slotte – ook niet onbelangrijk – is woningbouw een belangrijke pijler van onze lokale economie. Ook om die reden is het zaak hier de vaart erin te houden. Uitgangspunt daarbij is dat deze extra inzet gefinancierd kan worden vanuit de financiële opbrengsten van het woningbouwprogramma.
- Inzetten op de (duurzame) investeringskracht van de gemeente. In tijden van economische crises kan de lokale overheid, door anticyclisch te investeren, de lokale economie van de nodige brandstof voorzien. Voorbeelden hiervan in het recente verleden zijn de investeringen die de gemeente tijdens de laatste crisis gedaan heeft in onder andere de De Bussel en recreatieoord De Warande.
- Het verder versterken van de potentie in de wijk. De Oosterhoutse samenleving kenmerkt zich door haar sterke organiserend vermogen. Dit is ook in de eerste maanden van de coronacrisis weer gebleken. Ook duidelijk wordt dat vraagstukken rondom sociale problematiek en zorg het meest efficiënt op het niveau van de wijk kunnen worden aangepakt. Maatschappelijke partners als Thuisvester richten daarop inmiddels ook hun organisatie in. Een dergelijke accentverschuiving past binnen de ideeën rondom buurt- en wijkgericht werken. Ook hiervoor geldt dat wij een dergelijke ambitie willen realiseren met inzet van bestaande middelen.
- Doorpakken in de binnenstad. De economische crisis gaat zorgen voor een nieuwe dynamiek in ons stadscentrum. Die dynamiek kan worden aangegrepen om, samen met ondernemers en pandeigenaren, de voorgenomen transformatie van de binnenstad versneld vorm te geven en uit te voeren.
- Sturen op samenwerking in de regio. Sommige uitdagingen waarvoor Oosterhout zich gesteld ziet, dienen vooral in regionaal verband opgelost te worden. Wij zijn daarbij voorstander van maatwerk, waarbij we ons meer gaan richten op samenwerking binnen het ‘daily urban system’ binnen de Baronie (en dan met name met Breda) en de economische regio Breda-Tilburg. Hiermee is vooralsnog geen extra financiële inzet gemoeid.
- Om herhaling te voorkomen van de situatie na de meest recente economische crisis, is het zaak nog meer te investeren in de samenwerking tussen onderwijs, overheid en ondernemers. Zodat we ervoor kunnen zorgen dat, als de economie over een aantal jaren weer aantrekt, we in onze regio de werknemers hebben opgeleid waaraan het bedrijfsleven behoefte heeft.
- Het onderwerp duurzaamheid blijft belangrijk, ook in tijden van economische teruggang. Het is van belang hier een strategie te hanteren die ondernemers en inwoners kan blijven overtuigen ook hun aandeel in deze opgave te leveren. Ondanks de financiële problemen waarvoor zij zich soms gesteld zien.
- De lockdown-maatregelen hebben geleid tot ander mobiliteitsgedrag, met positieve gevolgen voor milieu en duurzaamheid. Het is goed om op lokaal niveau te onderzoeken hoe deze effecten blijvend gewaarborgd kunnen worden. Vandaar het pleidooi voor een lokaal mobiliteitspact, waarin met maatschappelijke partners afspraken worden gemaakt over onder andere thuiswerken en flexibele arbeidstijden. Dit zou kunnen leiden tot een andere prioritering binnen het bestaande investeringsprogramma.
- Het versterken van de maatschappelijke dialoog. Met de eerste fase van de Corona Impact Analyse staan we slechts aan het begin van een proces. Het is onze intentie om met zekere regelmaat in gesprek te gaan met stakeholders en deskundigen, maar zeker ook met “gewone” Oosterhouters over de maatschappelijke ontwikkelingen die hen en onze gemeente bezig houden (al dan niet in relatie tot corona). Het ligt voor de hand om in de tweede fase vooral ook de dialoog te zoeken met de jongeren/jongvolwassenen, omdat zij op veel

terreinen met de (negatieve) effecten van de coronacrisis worden geconfronteerd. Deze opgave kan worden gefinancierd vanuit de gelden die beschikbaar zijn voor de uitrol van de Toekomstvisie Oosterhout 2030.

Wat mag het kosten?
Op dit moment is niet aan te geven tot welke financiële consequenties de (extra) inzet op deze prioriteiten mogelijk leidt. Wij willen die in de aanloop naar het vaststellen van de begroting 2021 in beeld brengen. Daarbij is ons nu al wel helder dat de ontwikkeling van het Gemeentefonds (inclusief herverdeling) voor Oosterhout niet gunstig zal uitpakken; hier ligt dus ruimte te creëren om deze prioriteiten te financieren. Mocht er aanvullend budget nodig zijn, dan zal hiervoor binnen de bestaande middelen ruimte moeten worden gevonden (herprioritering).

Voordat wij daarop als college een voorstel aan uw raad formuleren, willen wij graag eerst de gelegenheid hebben om over de gewenste oplossingsrichtingen met uw raad van gedachten te wisselen. Dat zou wat ons betreft kunnen aan de hand van een korte notitie tijdens een werksessie van de gemeenteraad in de maand september. Op die manier ontstaat er voor uw raad de mogelijkheid in een zo vroeg mogelijk stadium mee te denken en te praten over de financiële keuzes die wij bij de ontwerp-begroting 2021 zullen voorleggen.

Op welke manier is/wordt vormgegeven aan burgerparticipatie?
De input voor de Corona Impact Analyse is onder andere opgehaald via enquêtes bij het bedrijfsleven, sportverenigingen en onder het DIgipanel van de gemeente. Daarnaast hebben negentien gesprekken plaatsgevonden met deskundigen en stakeholders in de zogenaamde regiegroepen. Voor een nadere toelichting op het proces verwijzen wij u naar de Corona Impact Analyse zelf.
Ook in de tweede fase zullen wij deze systematiek blijven hanteren. Dan zullen we ook de gesprekken gaan verbreden, onder andere. met de doelgroep jongeren/jongvolwassenen. In ons plan van aanpak voor de tweede fase zullen wij hierop nader terugkomen.

BESLUIT VAN DE RAAD

Nummer:ZN231767

DE RAAD VAN DE GEMEENTE OOSTERHOUT;

gelezen het voorstel van het college van 16 juni 2020,

BESLUIT:

1. Kennis te nemen van de Corona Impact Analyse, fase 1;
2. De hieruit voortvloeiende bestuurlijke prioriteiten te onderschrijven en als “bestuurlijke prioriteit” toe te voegen:
   Een corona-toets voor het sociaal domein. In de tweede fase van de Corona Impact Analyse wordt expliciet aandacht besteed aan de gevolgen van corona voor het sociaal domein. Hierbij wordt in het bijzonder de dialoog gezocht met de inwoners van Oosterhout, die gebruik maken van één of meerdere voorzieningen uit het sociaal domein. Op basis hiervan kan de manier waarop het sociaal domein in Oosterhout vorm krijgt op de onderdelen waarin dat nodig is, aangepast worden aan de nieuwe realiteit die door corona ontstaan is.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 7 juli 2020.

DE RAAD VOORNOEMD,

, voorzitter

Signed By: Buijs, M. <mark.buijs@oosterhout.nl>
09/07/2020 17:38:14 CEST
ID: 1eead4e1-f250-41a0-96c5-231d8e6bfa67
Auth: Scribble

, griffier

Signed By: Kaarsemaker, E. <e.kaarsemaker@oosterhout.nl>
09/07/2020 17:32:45 CEST
ID: 1eead4e1-f250-41a0-96c5-231d8e6bfa67
Auth: Scribble